

Dosarul nr. 3ra-449/18

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – O. Melniciuc,
Instanța de apel: CA Chișinău – N. Budăi. V. Efros, I. Muruianu,

DECIZIE

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Tatiana Vieru,
Iuliana Oprea, Luiza Gafton
Victor Burduh, Maria Ghervas,

examinând recursul declarat de către Lidia Mutaf,
în cauza civilă la acțiunea Lidiei Mutaf împotriva Întreprinderii Municipale
de Gestionare a Fondului Locativ nr. 22, Societății pe Acțiuni „Termoelectrica” și
Întreprinderii Municipale „Infocom” cu privire la excluderea sumei din datorie,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din data de 14 decembrie 2017,
prin care s-a respins apelul declarat de Lidia Mutaf, s-a menținut hotărârea
Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani din data de 19 iunie 2017,

C O N S T A T Ă :

Lidia Mutaf la 06 decembrie 2016 s-a adresat cu cerere de chemare în
judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva acțiunilor ÎMGFL nr.
22, SA „Termoelectrica” și ÎM „Infocom”, care au refuzat excluderea din facturile
de plată a serviciului agent termic suma de 18 365,52 lei, care s-a prescris în urma
inacțiunilor creditorului. (f.d 3)

În motivarea acțiunii a indicat că anterior la 19 februarie 2014 ÎMGFL nr. 22
s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Lidiei Mutaf, prin care a
solicitat încasarea datoriei de 27 067,70 lei pentru energia termică pe perioada
noiembrie 2001 – ianuarie 2014. Instanța de judecată prin hotărârea din 20 ianuarie
2016 a admis parțial acțiunea și a încasat numai suma de 9 139,18 lei.

Lidia Mutaf menționează că la 23 martie 2016 a executat hotărârea instanței
de judecată și a achitat suma de 9 139,18 lei. ÎMGFL nr. 22 a fost de acord cu
hotărârea instanței din 20 ianuarie 2016, dar a exclus din facturi doar suma achitată
9 139,18 lei, iar suma de 18 365,52 lei, respinsă de instanța de judecată ca fiind
prescrisă, continue să figureze în factura de plată ca datorie.

În scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă, la data de 10 octombrie 2016
reclamanta a expediat prin intermediul oficiului poștal cerere privind excluderea
din facturi a datoriei în sumă de 18 365, 52 lei, însă nu a primit niciun răspuns.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani din data de 19 iunie 2017,
s-a respins ca fiind lipsită de temei cererea de chemare în judecată depusă de către
Lidia Mutaf. (f.d. 60, 63-65)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 14 decembrie 2017 a respins apelul declarat de către Lidia Mutaf, a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din data de 19 iunie 2017. (f.d. 117, 118-128)

Împotriva deciziei instanței de apel, la data de 13 februarie 2018 Lidia Mutaf a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri privind obligarea ÎMGFL nr. 22 să excludă din facturi suma de 5 797,74 lei (f.d. 131-132).

În motivarea recursului a menționat, că instanța de apel a încălcat normele de drept material, emițând o hotărâre neclară.

Recurenta susține că ÎMGFL nr. 22 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Lidiei Mutaf și lui Marian Mutaf cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei în mărime de 27 504,70 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016 s-a admis parțial acțiunea, s-a încasat numai suma de 9 139,18 lei, în rest suma de 18 365,52 lei a fost respinsă pe motiv că suma de 12 067,58 lei repetat a fost inclusă în datorie, deși în privința acesteia este o hotărâre judecătorească irevocabilă, iar suma de 5 797,74 lei a fost respinsă pe motivul nerespectării termenului de prescripție.

Pe parcursul examinării dosarului ÎMGFL nr. 22 a exclus din datorii suma de 12 067,58 lei, dar nu și suma de 5 797,74 lei, respinsă prin hotărâre judecătorească ca fiind prescrisă.

În conformitate cu art. 434, alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la data de 14 decembrie 2017, recursul declarat de către Lidia Mutaf la 13 februarie 2018 este depus în termen.

Potrivit art. 439, alin. (2) al CPC, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 18 aprilie 2018 a considerat recursul admisibil.

Articolul 441 CPC stipulează că în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442, alin. (1) al CPC, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art.445 alin. (1), lit. b) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Verificând cele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus de către Lidia Mutaf întemeiat și care urmează să fie admis din considerentele ce preced.

Art. (2) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402-XV din 24.10.2002 definește următoarele noțiuni:

consumator - persoană fizică sau juridică care beneficiază de servicii publice de gospodărie comunală în baza unui contract încheiat cu operatorul.

operator - persoana juridică care dispune, dirijează, exploatează și întreține un sistem public de gospodărie comunală și furnizează consumatorilor servicii publice de gospodărie comunală în baza unui contract.

gestionar al fondului locativ - persoana juridică care este investită cu drepturi și împuterniciri pentru executarea obligațiilor ce țin de administrarea, întreținerea și exploatarea fondului locativ.

intermediar la decontări - persoana juridică care, în numele operatorului sau a gestionarului fondului locativ, asigură, în bază de contract, distribuirea pe apartamente a volumelor de servicii comunale furnizate/prestate, emiterea și expedierea bonurilor de plată, perceperea plăților de la consumatori și transferul acestora operatorilor, informarea consumatorilor privind facturarea și obligațiile de achitare a plăților pentru serviciile consumate.

Conform art. 3 alin. (1) și (5) din Legea menționată, serviciile publice de gospodărie comunală asigură furnizarea/prestarea următoarelor servicii: a) alimentarea cu apă; b) alimentarea cu energie termică; c) canalizarea și epurarea apelor uzate și pluviale; d) salubritatea, înverzirea localităților; e) asigurarea cu transport public local; f) administrarea fondului locativ public și privat.

Agenții economici care furnizează/prestează servicii publice de gospodărie comunală percep plățile direct sau prin intermediari la decontări, abilitați pe bază de contract prin concurs.

În sensul art. art. 16-20 din Legea nr. 1402-XV din 24.10.2000, gestionarea serviciilor publice de gospodărie comunală se organizează și se realizează prin: a) gestiune directă; b) gestiune delegată.

Conform art. 25 alin. (1) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală, persoanele fizice și juridice care beneficiază de servicii publice de gospodărie comunală sânt obligate să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite.

Pct. 17 din Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19.02.2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, prevede că plățile pentru serviciile locative, comunale și necomunale se percep de la proprietarii, chiriașii și locatarii caselor individuale, apartamentelor/ încăperilor locuibile în cămine și încăperilor nelocuibile din bloc în baza conturilor (bonurilor) lunare respective pentru fiecare tip de serviciu, eliberat de furnizori, gestionari sau prestatorii de servicii.

Alin. alin. (2)-(4) din art. 25 din Legea respectivă prevăd acțiunile ce pot fi întreprinse de către operator în privința consumatorilor care nu achită serviciile prestate, inclusiv acționarea în judecată. Prin urmare, în caz de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, consumatorii urmează să achite serviciile prestate.

În speță, instanța de recurs a constatat că Lidia Mutaf este domiciliată pe str. xxxxx, mun. Chișinău și este consumator al serviciilor comunale furnizate de gestionarul imobilului ÎMGFL nr.22.

Se mai constată că Lidia Mutaf a acumulat datorii la plata serviciului agent termic, livrat de SA „Termoelectrica”, dar gestionat de ÎMGFL nr. 22.

ÎMGFL nr. 22, anticipat prezentului proces judiciar, de două ori, pentru perioade diferite, a acționat-o pe Lidia Mutaf în instanța de judecată pentru încasarea forțată a datoriilor.

Astfel, gestionarul a solicitat încasarea datoriei pentru perioada noiembrie 2001- noiembrie 2009 în sumă de 12 067,58 lei. (f.d.34) Curtea de Apel Chișinău prin decizia nr. 2ra-2486/10 din 02 iunie 2010 a admis acțiunea gestionarului fondului locativ parțial în sumă de 4 533,52 lei. În rest acțiunea a fost respinsă în temeiul art. 267 Cod Civil și anume în legătură cu intervenirea prescripției.

De asemenea, ÎMGFL nr. 22 la 19 februarie 2014 a acționat-o pe Lidia Mutaf în instanță pentru încasarea datoriilor acumulate în perioada decembrie 01 noiembrie 2009 - 01 ianuarie 2014, indicând că datoria formată este de 20 089,55 lei.(f.d.37) Judecătoria Râșcani mun. Chișinău prin hotărârea din 20 ianuarie 2016 a admis parțial acțiunea înaintată de ÎMGFL nr. 22, a încasat suma datoriei formată în interiorul termenului de prescripție 9139,18 lei.

Ambele datorii, încasate de către instanțele de judecată au fost stinse de către Lidia Mutaf: prin ordinul de încasare a numerarului nr.41289202 din 26 iulie 2011 în sumă de 4 533,52 lei (f.d.95) și prin ordinul de încasare a numerarului nr. 01 din 23 martie 2016 în sumă de 9 139,18 lei. (f.d.5)

Necătând la faptul că instanțele de judecată prin hotărâri irevocabile au constatat întemeiate numai o parte din datorii și Lidia Mutaf a stins datoriile recunoscute prin hotărâri judecătorești, gestionarul fondului locativ continuă să includă în avizele de plată a serviciilor comunale datoriile respinse de instanțe.

Lidia Mutaf a formulat cerere de chemare în judecată către gestionarul fondului locativ, prestatorul de servicii SA „Termoelectrica”, cât și ÎM „Infocom” să-i fie exclus din facturile de plată a serviciului agent termic sumele, care s-au prescris și au fost respinse de instanțe.

Instanțele au respins acțiunea prin prisma că este lipsită de cauză, motivând că expirarea termenului de prescripție extinctivă în privința unor obligații pecuniare, nu presupune sub nici o formă stingerea acestor obligații, însă doar dreptul debitorului de a refuza executarea ei, implicit și imposibilitatea creditorului de a solicita executarea silită în privința acestei obligații.

Instanța de recurs atestă că instanțele neîntemeiat au evitat să dea o soluție pozitivă litigiului apărut între gestionarul serviciului agentului termic și reclamanta Lidia Mutaf.

Obiect al litigiului sunt inacțiunile gestionarului serviciului energie termică ÎMGFL nr. 22 privind soluționarea cererii Lidiei Mutaf de excludere din facturile de plată a datoriilor prescrise.

Instanța reține că prescripția e un mod de a-l sancționa pe cel care a fost delăsător cu dreptul său și nu a profitat de beneficiul pe care i-l oferă legea pentru a apela la forța de constrângere a statului, atunci când datornicul său nu se achită de obligații.

Este important de precizat că prescripția nu operează de drept. Pentru a produce efecte, ea poate fi și trebuie invocată de regulă doar de către partea în folosul căreia operează. De asemenea, pentru a produce efecte, prescripția trebuie invocată în cadrul litigiului privind urmărirea datoriei prescrise.

Lidia Mutaf a explorat această prevedere legală în cadrul procedurilor precedente privind încasarea datoriei pentru perioadele 01 noiembrie 2001- 01 noiembrie 2009 și 01 noiembrie 2009 – 01 ianuarie 2014.

Potrivit sistemului Informațional „Infocom-Bon”, în perioada 01 noiembrie 2001 – 01 ianuarie 2014 reclamantei Lidiei Mutaf i-au fost furnizate servicii de agent termic în sumă totală de 26 574,01 lei.

Prin hotărârile judecătorești nr. 2ra-2486/10 din 02 iunie 2010 a Curții de Apel Chișinău și nr.2-303/16 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău a fost recunoscută obligația cumulativă a Lidiei Mutaf de a achita datoria pentru agentul termic consumat în perioada anilor 2001- 2014 în sumă totală de 13 672 lei, în rest pretențiile în sumă de 12 902 lei au fost recunoscute tardive. Astfel, pentru creditor a intervenit sancțiunea legală de nu a mai urmări această sumă. Necătând la acest fapt, creditorul continue să includă în avizul de plată această datorie.

Se mai atestă că prin hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 16 ianuarie 2015 prestatorul de serviciu agent termic a fost obligat să excludă suma de 7 354,06 lei. (f.d.45), hotărârea fiind pusă în executare silită.

Astfel, din datoria cumulativă prescrisă în sumă de 12 902 lei, instanța de recurs urmează să se expună numai asupra sumei de 5 548 lei, care și urmează să fie exclusă din suma datoriilor Lidiei Mutaf față de gestionar.

Includerea acestei sume în facturi, după ce instanțele de judecată le-au apreciat ca tardive, lipsindu-l pe creditor de dreptul de a mai urmări debitorul, constituie de fapt o executare silită deghizată, de aceia pretențiile Lidiei Mutaf privind excluderea din facturi a acestei sume sunt întemeiate.

Reclamanta Lidia Mutaf a formulat pretențiile sale către trei părți: producătorul și furnizorul energiei termice SA „Termoelectrica”, operatorul acestui serviciu ÎMGFL nr. 22 și operatorul de prelucrare a informației cu privire la livrarea produsului și achitarea acestuia de către consumatori ÎM „Infocom”.

Analizând dacă toți părții sunt responsabili de soluționarea pretențiilor reclamantei, instanța de recurs constată următoarele:

SA „Termoelectrica” este principalul producător și furnizor de energie electrică și termică în or. Chișinău și suburbiile acestuia. Obiectul de activitate al întreprinderii vizează: producerea energiei electrice; producerea, transportarea și distribuția energiei termice către consumatori, organizații ale fondului locativ municipal, instituții de stat, instituții bugetare/social-culturale, agenți economici ș.a..

Prin urmare, serviciul agent termic este un produs furnizat de SA “Termoelectrica”. Producătorul furnizează agentul termic nu direct consumatorilor finali, dar operatorului ÎMGFL nr. 22, care distribuie agentul termic consumatorilor finali.

ÎMGFL nu este proprietarul serviciului, dar operator al acestui serviciu.

Conform statutului, ÎMGFL nr. 22 are dreptul să încheie contracte cu producătorii/furnizorii din numele locatarilor, inclusiv și cu întreprinderea termoenergetică, iar locatarii, la rândul lor, sunt obligați să achite aceste servicii. ÎMGFL nr.22 în conformitate cu prevederile art. 2 și art. 3, alin.(1), lit.(b) ale Legii nr.1402 din 24 octombrie 2002 cu privire la serviciile publice de gospodărie comunală este operator, adică persoană juridică care dispune, dirijează, exploatează și întreține un sistem public de gospodărie comunală.

Prin urmare, ÎMGFL gestionează serviciul agent termic, furnizându-l nemijlocit consumatorilor finali, duce evidența consumului de către fiecare consumator final, furnizează această informație către ÎM „Infocom”, care

facturează serviciul pentru fiecare consumator, iar în cazul datornicilor ÎMGFL îi urmărește în justiție pentru datoriile acumulate.

Cu referire dacă ÎM „Infocom” se face responsabilă de excluderea datoriilor din avizul de plată instanța de recurs menționează că prevederile pct. 2.2, Capitolul II din Statutul Întreprinderii municipale „Infocom”, aprobat prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 4/9 din 12 iunie 2001, stipulează scopul și sarcinile întreprinderii și anume, perfectarea bonurilor de plată pentru serviciile comunale oferite populației; colectarea plăților pentru serviciile comunale și distribuirea lor prestatorilor de servicii ș.a.

Astfel, ÎM „Infocom” este o întreprinderea municipală, specializată în perfectarea avizelor de plată pentru serviciile locativ-comunale. Facturarea serviciilor locativ-comunale este executată conform datelor primare prezentate de: locatari (consumul de apă potabilă și apă caldă menajeră, pentru apartamentele contorizate); gestionarii fondului locativ (IMGFL, APLP, CCL, FD); prestatorii serviciilor locativ-comunale.

Recalculările sunt efectuate numai în cazurile când acestea sunt prezentate (sau acceptate) de către prestatorii serviciilor respective și prezentate la ÎM „Infocom” în scris (conform documentelor stabilite). Prin urmare, ÎM „Infocom” în scopul perfectării avizelor de plată pentru serviciile locativ-comunale, utilizând la bază informația primară prezentată lunar de către prestatori și gestionari, nu dispune de relații contractuale cu persoanele fizice și nu are careva responsabilități față de aceste persoane, nu este proprietarul serviciului.

Analizând sarcinile fiecărui prestator de serviciu, instanța de recurs concluzionează că responsabil de includerea sau excluderea din facturi a sumelor datorate pentru serviciul prestat se face ÎMGFL nr. 22, care deține aceste competențe în virtutea legii și a contractului de furnizare a agentului termic, încheiat cu SA „Termoelectrica” .

Prin urmare, pretențiile Lidiei Mutaf, formulate față de SA „Termoelectrica” și ÎM „Infocom” sunt neîntemeiate.

În conformitate cu prevederile art. 3 al Legii contenciosului administrativ nr. 793- XIV din 10 februarie 2000 obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi.

Acțiunea în contenciosul administrativ constituie mijlocul legal prin care persoana poate solicita apărarea drepturilor subiective, recunoscute de lege, care au fost încălcate de autoritatea publică prin emiterea actului administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri.

Dreptul subiectiv al reclamantei Lidia Mutaf este de a nu achita o datorie recunoscută prin hotărâri judecătorești irevocabile ca fiind prescrisă cu respingerea cererii creditorului urmăritor de a urmări această datorie. Pârâțul ÎMGFL nr. 22, prin includerea în facturile de plată a acestei datorii, încalcă acest drept al consumatorului.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că soluțiile adoptate de către instanțele ierarhic inferioare sunt neîntemeiate.

Din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță și instanța de apel au stabilit circumstanțele pricinii și nu este necesară verificarea

suplimentară și administrarea de noi dovezi, însă au apreciat arbitrar probele administrate și au aplicat eronat normele de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Lidia Mutaf, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii parțial.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se admite recursul declarat de către Lidia Mutaf.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din data de 14 decembrie 2017 și hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din data de 19 iunie 2017, în cauza civilă la acțiunea Lidiei Mutaf împotriva Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 22, Societății pe Acțiuni „Termoelectrica” și Întreprinderii Municipale „Infocom” cu privire la excluderea sumei din datorie.

Se adoptă o hotărâre nouă prin care se admite parțial acțiunea Lidiei Mutaf.

Se obligă Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 22 să excludă din facturile de plată a serviciului agent termic, furnizat Lidiei Mutaf pentru apartamentului nr. xxxxx din str. xxxxx mun. Chișinău, suma de 5 548 lei (cinci mii cinci sute patruzeci și opt lei).

În rest pretențiile Lidiei Mutaf se resping.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

judecători

Iuliana Oprea

Luiza Gafton

Victor Burduh

Maria Ghervas